

FISKERIDIREKTØREN

MELDING FRA FISKERIDIREKTØREN

J. 123

av 5.7.68

Forskrifter om sikkerhetstiltak på fiske- og fangstfartøy.

(Fastsett av Sjøfartsdirektoratet den 5. juli 1968 med hjemmel i §§ 1, 41 og 42 i lov om statskontroll med skips sjødyktighet av 9. juni 1903 med senere endringer, jfr. kongelig resolusjon av 12. oktober 1962 og 5. april 1963 om bemyndigelse til Sjøfartsdirektoratet til å utferdige forskrifter i medhold av Sjødyktighetsloven.).

§ 1

Definisjoner

I disse forskrifter betyr:

1. Fiske- og fangstfartøy: Fartøy som brukes til å fange fisk, hval, sel, hvalross eller andre levende ressurser i sjøen.
2. Tonn: Registertonn brutto.
3. Godkjent: Godkjent av Sjøfartsdirektoratet.
4. Anerkjente basiktelsesinstitusjoner:
 - 4.1. Det norske Veritas.
 - 4.2. Lloyd's Register of Shipping.
 - 4.3. Bureau Veritas.
 - 4.4. Germanischer Lloyd.
 - 4.5. American Bureau of Shipping.

§ 2

Anvendelse

1. Disse forskrifter gjelder for fiske- og fangstfartøy på 10,67 meters (35 engelske fot) lengde over alt og derover.
2. Bestemmelsene i §§ 1, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 og 23 får anvendelse også på fiske- og fangstfartøy under 10,67 meters lengde over alt.

§ 3

Rekkverk, holdtau m.v.

1. Fiske- og fangstfartøy skal ha forsvarlig rekkverk, holdtau, gangvei, passasjer m.v. på og under dekk slik at man på en tjenlig måte kan komme trygt til og fra innredning, maskinrom og andre rom.
2. I maskinrom skal det så vidt mulig være rekkverk eller håndrekke på begge sider av passasjer, langs skottene og andre steder hvor det er påkrevet for å hindre at liv eller helse utsettes for fare.
3. Trapper på utsatt dekk som er over 1 m høye, skal ha rekkverk eller håndtak på begge sider. Det samme gjelder også for trapper under dekk som er over 1,5 m høye.
4. Når skanseledning er lavere enn 750 mm, skal det under fart settes opp holdtau og støtter på toppen av skanseledning rundt akterenden til forkant av dekkshus i en høyde av minst 900 mm fra dekk.
5. Under fart i dårlig vær skal det på utsatt dekk settes opp holdtau mellom innredning forut og akterut. Tauene skal plasseres nær senterlinjen i en høyde av minst 900 mm fra dekk og holdes stramme.

6. Dersom dekkshus ikke er utstyrt med håndrekke på yttersidene, skal det i stedet settes opp passende holdtau når fartøyet er under fart.
7. Holdtau skal settes opp også andre steder hvor det er fare for at man kan falle over bord m.v.

§ 4

Inngjerdinger

1. Faste eller midlertidige inngjerdinger skal settes opp hvor dette er nødvendig for å hindre at liv eller helse utsettes for fare.
2. Lukeåpninger til rom som er dypere enn 1,5 m og som ikke er beskyttet av lukekarmer med netto høyde på 750 mm over dekk, skal når de ikke er i bruk enten være effektivt inngjerdet til en høyde av 900 mm eller forsvarlig tildekket for å hindre at noen faller ned i rommene.
3. Midlertidige inngjerdinger kan bestå av stramme tau, kjettinger eller nett og støtter som er forsvarlig festet til lukekarmer eller dekk. Støttene skal ikke være mer enn 2 m fra hverandre. Avstanden mellom tauene eller tau og lukekarm skal ikke være over 450 mm.

§ 5

Livline, båtsmannsstol og stilling

1. Livline, line som er festet rundt livet helst med sikkerhetssele eller sikkerhetsbelte, båtsmannsstol og stilling skal være forsvarlig laget og i god stand.
2. Når det arbeides i høyden, skal det brukes livline, båtsmannsstol eller stilling.
3. Når det arbeides utenbords, på stilling innenbords, eller på utsatt dekk i særlig dårlig vær, skal det brukes livline.
4. Foregår arbeidet på stilling over fast underlag, skal dessuten et trygt nett festes under stillingen, eller det skal tas forholdsregler som er like betryggende.
5. Arbeid utenbords under fart skal bare utføres når det er helt påkrevet og under stadig oppsyn fra dekk.

§ 6

Atkomstmidler til rom.

1. Lasterom som er dypere enn 1,5 m, regnet fra dekkshjelkenes overkant i fartøyets senterlinje til tanktopp eller til topp av bunnstokker, skal være utstyrt med fast romsleider. Dersom det av spesielle grunner ikke er praktisk mulig å montere fast romsleider, kan flyttbar leider i samsvar med § 7, punkt 3, tillates brukt. Skipskontrollen avgjør dette.
2. For fast romsleider og for trinn på lukekarm gjelder følgende regler:
 - 2.1. Leidertrinn skal være innrettet på en slik måte at foten så vidt mulig er sikret mot å gli. Trinnene skal være festet i vanger og slik at de ikke skades under lasting eller lossing. Dette gjelder også for trinn på lukekarm og skott.
 - 2.2. Leider skal sammen med mulig rom bakenfor, ha et fotfeste som er minst 115 mm dypt og minst 255 mm bredt, samt et forsvarlig håndfeste.

- 2.3. Trinn på lukekarm, skott og trunkskott skal ha samme fotfeste som trinn på leder, og dessuten skal det være forsvarlig håndfeste. Trinnene skal være slik at foten er sikret mot å gli ut til siden. Ledere skal plasseres loddrett over hverandre på linje med andre ledere som de danner atkomst til. Dette gjelder dog ikke dersom det mellom de enkelte ledere er anbrakt plattformer med forsvarlig rekkverk.
4. Leder skal ikke plasseres lenger inn under dekk enn nødvendig for å være klar av lukeåpningen.
5. Det skal være tilstrekkelig fri tilkomst til leder fra dekk.

§ 7

Atkomstmidler til land m.v.

1. Forsvarlig atkomst.
 - 1.1. På fiske- og fangstfartøy skal det settes opp forsvarlige atkomstmidler til bruk ved passasje til og fra fartøyet. Ved atkomstmidlene skal det være en livbøye med line, og når det er mørkt, skal det sørges for forsvarlig belysning.
 - 1.2. Atkomstmidler skal være tilstrekkelig sterke. De skal festes forsvarlig og slik at man kan komme sikkert og lettvindt om bord og fra borde. De skal alltid holdes rene og i god stand.
 - 1.3. På fartøy på 50 tonn og derover skal atkomstmidler som heller svakt, være i samsvar med punkt 4.
 - 1.4. Når atkomstmidler heller svakt, skal rekkverk og holdtau være minst 900 mm høye og ha minst to stenger, eller stramme tau og støtter. Avstanden mellom stengene eller tauene skal ikke være mer enn 450 mm, og mellom støttene ikke mer enn 2 m. Dessuten skal det være tverrtrinn i passende skrittavstand.
 - 1.5. Atkomstmidler på fartøy under 50 tonn og atkomstmidler som heller sterkt, skal være i samsvar med punkt 3.
2. Trapp eller trinn på skanseledning.

Når øvre ende av atkomstmidler til land m.v. er anbrakt slik at man må passere over skanseledning, skal den ha trapp eller trinn som fører ned til dekk. Trappen eller trinnene skal ha forsvarlig håndfeste eller være plassert tilstrekkelig nær et slikt feste.
3. Leder.
 - 3.1. Leder av tau skal ha trinn som er minst 300 mm lange og et fotfeste på minst 100 mm, samt et forsvarlig håndfeste. Tauleider skal være festet slik at den ikke slakker ut når den tas i bruk. Leideren skal strekkprøves hvert år med en vekt på minst 225 kg.
 - 3.2. Leder av tre eller metall skal ha en fri bredde på minst 500 mm og et forsvarlig feste for hånden. Leder skal plasseres slik at det blir minst 150 mm klaring bak trinnene, eller ha trinn som er minst 150 mm brede.
 - 3.3. Leder av tre skal ikke males, men kan strykes med olje, klar lakk eller gjennomsiktig impregneringsmiddel.
 - 3.4. Leder skal rekke opp til en høyde av 1 m over det øverste plan, skanseledning, kai, lukekarm m.v. I motsatt fall skal et forsvarlig håndfeste være anbrakt.
 - 3.5. Når leder heller svakt, skal det over trinnene festes et Brett forsynt med tverrtrinn i passende skrittavstand. Det skal også være rekkverk eller stramme tau og støtter minst på en side i hele lengden av leideren.

4. Landgang.

- 4.1. Landgangen skal være minst 600 mm bred. Det skal være rekkverk eller stramme tau og støtter på begge sider i hele lengden av landgangen. Den skal også ha tverrtrinn i passende skrittavstand.
- 4.2. Landgangen skal ikke anbringes så bratt at det kan være farlig å bruke den. Dersom fartøyet ligger så høyt eller lavt at landgangen får en farlig helling, skal det brukes atkomstmidler i samsvar med punkt 3.

5. Gangbro.

- 5.1. Dersom et fartøy er utstyrt med gangbro, skal den være minst 600 mm bred. Det skal være rekkverk eller stramme tau og støtter på begge sider i hele lengden av gangbroen.
- 5.2. På hellende gangbro skal det anbringes tverrtrinn med passende skrittavstand.

§ 8

Atkomstmidler for los

- 1. Fiske- og fangstfartøy som foretar reiser der man kan regne med å benytte los, skal være utstyrt med losleder. Leideren skal brukes når avstanden fra vannflaten til atkomststed på fartøyet er minst 1,5 m.
- 2. Leideren skal holdes ren og i god stand. Den skal bare brukes når loser og andre personer i tjenestens medfør går om bord eller fra borde.
- 3. Leideren skal festes forsvarlig slik at hvert trinn hviler fast mot fartøyssiden og slik at man kan komme sikkert og lett vint om bord og fra borde. Det skal brukes en enkelt leiderlengde som kan nå vannflaten under alle vanlige trimforhold. Når avstanden fra vannflaten til atkomststedet er over 9 m, skal overgangen fra losleideren til fartøyet skje ved hjelp av et fallrep eller på annen like sikker og tjenlig måte. Leideren skal strekkprøves hvert år med en vekt på minst 225 kg.
- 4. Leidertrinn skal være minst 480 mm lange, 114 mm brede og 25 mm tykke. Trinnene skal bindes på en slik måte at leideren får tilstrekkelig styrke og festes slik at de ikke kan kantre. De skal holdes i vannrett stilling ikke mindre enn 305 mm eller mer enn 380 mm fra hverandre.
- 5. Et holdtau som er forsvarlig festet og en sikkerhetsline, skal være for hånden og klar til bruk hvis nødvendig.
- 6. Følgende forholdsregler skal treffes:
 - 6.1. En av fartøyets ansvarlige offiserer skal føre tilsyn når leideren tilrigges og når losen går om bord og fra borde.
 - 6.2. Det skal anbringes et forsvarlig håndfeste som losen kan benytte til å komme sikkert og lett vint fra leiderens øverste trinn og om bord i fartøyet.
- 7. Losleder over 2 meters lengde skal for hver 2 m forsynes med utriggere (slingretrinn) for å hindre at leideren snurrer rundt. Om nødvendig skal det dessuten i samme øyemed anbringes strevere med passende mellomrom.
- 8. Om natten skal det være for hånden og brukes et lys som belyser fartøyssiden. Dessuten skal dekket på det sted hvor losen kommer om bord være tilstrekkelig opplyst.
- 9. Når fartøy er bygget slik at det er umulig fullt ut å etterkomme kravet om at leideren skal festes slik at hvert trinn kan hvile fast mot fartøyssiden, skal bestemmelsen overholdes så nær som mulig, og slik at personer i ethvert tilfelle kan bruke den på en sikker og tjenlig måte. Om nødvendig skal fallrep brukes i stedet for leider.

§ 9

Verneinnretninger

1. Framstående bevegelige deler som motorer, tannhjul, svinghjul, koplinger, kjetting- og friksjonsoverføringer og akslinger samt damprør eller andre maskinelle innretninger som ikke er forsvarlig skjermet ved sin plassering eller konstruksjon, skal være forsynt med nødvendige verneinnretninger.
2. Svinghjulshåndtak skal være i full orden. Fjærene skal være tilstrekkelig stive, anlegget for fjærene stort nok og mutterne i håndtakets bakre ende forsvarlig sikret. Svinghjulshåndtak skal under gang ikke være utenfor svinghjulet. Hakekiler og liknende på forkant av svinghjulet skal kapsles inn.
3. Vern som er påmontert farlige maskindeler, skal ikke fjernes mens maskineriet er i bruk. Dersom slikt vern fjernes, skal det settes på plass igjen så snart som mulig, og i alle tilfelle før maskineriet blir tatt i bruk.
4. Del av maskineri som er i gang og som ikke er forsvarlig skjermet, skal ikke etterses, smøres eller justeres av andre enn den som er utpekt til det.
5. Når maskineriet er i bruk, skal deler av dette ikke rengjøres eller repareres.
6. Når maskineri er stanset for ettersyn eller reparasjon m.v., skal det tas passende forholdsregler for å sikre at det ikke kan startes igjen av vanvare.
7. Dersom en motor kan startes fra styrehus, skal nødvendige varselskilt plasseres på et lett synlig sted i styrehus og maskinrom om at motoren ikke må startes når det arbeides med den.
8. Ved remtransmisjoner for drift av vinsjer eller liknende skal det være anbrakt løs og fast remskive eller skive med friksjonskopling og være truffet de tiltak som er nødvendige for sikkerheten. Remstrammer kan brukes.
9. Aksler, tannhjul, remmer og andre bevegelige deler på transmisjonen fra motor til vinsj eller annet maskineri skal være forsvarlig skjermet.
10. Vinsj som er i gang, skal betjenes av personer over 17 år.

§ 10

Belysning

1. Steder som man kan bli nødt til å ferdes på under sitt arbeid, skal være hensiktsmessig opplyst.
2. Lyskilden skal ikke være av en slik art eller anbrakt på en slik måte at den utsetter noen for fare eller helse-skade, eller sjenerer navigering og manøvrering av eget eller andre fartøy.
3. På steder der man ferdes om bord, skal den alminnelige belysning være minst 10 lux. Hvor man må passere under manøvrering og navigering av fartøyet skal belysningen være minst 15 lux. Der det arbeides under fiske, lasting eller lossing, skal belysningen være minst 20 lux. Ved tilvirking av fangst skal belysningen være minst 200 lux.
4. I maskinrom skal belysningen være minst 150 lux. Måle- og kontrollapparater skal ha en belysning på minst 300 lux.

- 6 -

§ 11
Ventilasjon

1. I rom der man arbeider eller tørker sine klar, skal det treffes effektive og passende tiltak for å skaffe tilstrekkelig ventilasjon og tilførsel av frisk luft. Ventilasjonsmidlene skal være virksomme når forholdene krever det.
2. Fartøy som driver fiske og fangst i tropene skal være utstyrt med både mekaniske ventilasjonsmidler og naturlig ventilasjon med elektriske vifter plassert i de enkelte rom. Hvert av disse midler skal alene kunne sikre tilstrekkelig ventilasjon.
3. Fartøy som driver fiske og fangst i andre farvann skal være utstyrt med enten mekaniske ventilasjonsmidler eller naturlig ventilasjon med elektriske vifter, plassert i de enkelte rom.

§ 12
Solseil og moskitonett

1. Når fiske- og fangstfartøy ligger ved land i tropene og andre steder hvor det er sterk sol, skal det under sterk solhete anbringes solseil eller soltak til vern for arbeidsrom og innredning. Under slike forhold skal det såvidt mulig også anbringes solseil eller soltak til vern mot sola når det arbeides på utsatt dekk.
2. Ved anløp av havn i tropene der man kan utsettes for moskitoer, skal det anbringes moskitonett for åpninger fra arbeidsrom og innredning til utsatt dekk.

§ 13
Skalkningsanordninger m.v.

1. Dekket fiske- og fangstfartøy skal være slik utstyrt på utsatt dekk at sjø ikke kan trenge inn i fartøyet under vanlige forhold på sjøen.
2. Fartøy på 10,67 meters lengde over alt og derover skal være utstyrt med skalkningsanordninger og lukningsmidler i samsvar med reglene til Det norske Veritas eller annen anerkjent besiktelsesinstitusjon. Fartøy under 10,67 meters lengde over alt som er utstyrt med løsluker av tre og skalkningsanordninger, skal ha minst en god presenning til hver lukeåpning.
3. Det skal påses at luker eller ventiler i dekk passer godt, at de riktige luker eller lokk er brukt og at luker, lokk m.v. er tilstrekkelig sikret før fartøyet går til sjøs.
4. Lukningsmidler skal holdes i god stand.
5. Skjærstokker, løsbjelker og løsluker skal være utført slik at de kan løftes på og fra plass uten at det er nødvendig å gå ut på den. Skjærstokker og løsbjelker skal være forsvarelig sikret.
6. Løsluker skal ha håndtak avpasset etter lukenes størrelse og vekt med mindre konstruksjonen av lukene og løslukene er slik at den gjør håndtak unødvendig.
7. Skjærstokker, løsbjelker og løsluker skal varig merkes slik at det tydelig viser det dekk og den luke som de hører til, samt deres plass i luken.
8. Brukes løsluker, skal det være minst 1 løsluke for hver lasteluke i reserve om bord. Dersom en lasteluke har forskjellige størrelser av løsluker, skal det være 1 reserve løsluke for hver størrelse.

9. Dersom arbeidsplassen rundt en lasteluke er mindre enn 600 mm bred, skal det være tatt slike forholdsregler at lukningsmidlene skal kunne legges på og tas av på en trygg måte.

§ 14

Binger på dekk m.v.

1. Fiske- og fangstfartøy som fører sild, lodde eller annen fisk løs på dekk, skal ha lasten plassert i binger. Ved fiske utenfor 4 nautiske mil av den norske kyst, tillates ikke ført fisk i binger som er nærmere skanseledning enn 800 mm.
2. Binger skal være forsvarlig konstruert slik at sjøen får fritt avløp fra og tversover dekk. Avstanden mellom bingefjelene skal være forsvarlig, dog ikke i noe tilfelle under 5 mm.
3. Binger skal være slik at lasten kan frigjøres hurtig og lett.
4. Lemmer i løseporter skal ikke kiles fast eller stenges på annen måte, men holdes åpne og i god stand slik at sjøen kan få fritt avløp fra dekk.

§ 15

Bølgedempere

1. Olje skal kunne spres på sjøen for å dempe bølger på en effektiv måte.
2. Fartøy som driver fiske og fangst utenfor 4 nautiske mil av den norske kyst, skal ha om bord minst 30 liter olje som kan brukes til å dempe bølger.

§ 16

Radarreflektor

Fiske- og fangstfartøy av tre som ikke har overbygninger av stål eller likeverdige materiale med hensyn til radarrefleksjonsevne, skal være utstyrt med effektiv radarreflektor.

§ 17

Refleksmiddel

1. Fiske- og fangstfartøy under 10,67 meters lengde over alt skal være utstyrt med lysreflekterende midler (refleksbånd) som er godt synlig både fra sjøen og lufta.
2. Refleksmiddel skal være minst 50 mm bredt og 300 mm langt. Maling godtas ikke som refleksmiddel.
3. På hver side av fartøyet skal det anbringes minst 4 refleksmidler, og de skal festes så høyt oppe på skroget som mulig. Refleksmiddel skal plasseres i brutt linje med en avstand av ca. 500 mm.
4. Dessuten skal det på fartøyet anbringes minst 6 refleksmidler som er lett synlige fra lufta, for eks. på tak av styrehus, dekkshus eller overbygninger, topp av rekkverk, skanseledning eller liknende.

§ 18

Håndverktøy m.v.

1. Håndverktøy skal forarbeides av gode materialer og holdes i god stand.
2. Kniver som brukes i driften, skal ha slirer eller annet effektivt vern. Håndtakene skal såvidt mulig forsynes med et vern som hindrer hånden fra å gli fremover bladet.
3. Ved bruk av håndverktøy som utsetter øynene for fare, skal det brukes beskyttende briller.

4. Under arbeid hvor det er fare for å bli skadet i hodet, skal det brukes vernehjelmer.
5. Arbeid med gnistgivende verktøy skal ikke utføres på en slik måte at det er fare for å antenne gasser fra drivstoff, last m.v.
6. Når elektrisk sveiseapparat eller autogenbrenner anvendes, skal brannslanger legges ut til arbeidsstedet og godkjente brannslukningsapparater stilles i beredskap. Rom som ligger opp til arbeidsstedet, skal holdes under oppsikt når arbeide pågår.

§ 19

Gassfarlig tank m.v.

1. Før noen går inn i en tank eller rom der det er mulighet for at det kan være gass eller for lite oksygen, skal man ha forvissnet seg om at lufta der inne er ufarlig.
2. Tank eller rom som kan antas å være gassfarlige, skal undersøkes med godkjent måler, som eksplosimeter, gassindikator eller liknende. Tank eller rom som kan antas å inneholde for lite oksygen (surstoff), skal undersøkes med Davy's sikkerhetslampe.
3. Når det må arbeides i tank eller rom hvor det kan være fare for forgiftning eller mangel på oksygen, tillates dette kun under forutsetning av at godkjent trykkluftapparat eller friskluftapparat benyttes.
4. I tank eller rom som nevnt ovenfor, tillates ikke annet kunstig lys enn elektriske sikkerhetslamper av godkjent type.

§ 20

Utstyr, utrustning m.v.

1. Utstyr, utrustning og andre løse gjenstander skal være forsvarlig plassert og festet på en trygg måte.
2. Båter som føres utsvinget under daviter skal under seillas så vidt mulig kantres inn mot galgedekk og surres. Surringen skal hurtig kunne løses eller kappes oppe og nede. Alle åpne båter som medføres, skal under fart dekket til med presenning eller annet tilsvarende arrangement slik at de ikke fylles med vann.

§ 21

Dispensasjoner

Sjøfartsdirektoratet kan under særlige forhold tillate avvikelser fra bestemmelsene i disse forskrifter når dette finnes forsvarlig for sikkerheten.

§ 22

Straffebestemmelser

Overtredelser av disse forskrifter straffes med bøter i henhold til den alminnelige borgerlige straffelov av 22. mai 1902, § 339, nr. 2, hvis ikke strengere straff kommer til anvendelse i henhold til annen lovbestemmelse.

§ 23

Ikrafttredelse

Disse forskrifter trer i kraft 1. desember 1968.